

בקשר עם המצב בארה"ק ועל פי דברי רבנו הזקן בסיום ספר תניא קדישא (קונטרס אחרון ט):

לזאת עצה היעוצה כמארז"ל כל השומר שבת כהלכתו מוחלין לו על כל עוונותיו. כהלכתו דייקא. לכן מוטל על כל אחד ואחד להיות בקי בהלכתא רבתא לשבתא. וגם יזהר מאד שלא לשוח שום שיחה בטילה ח"ו. בהיות מודעת זאת ל"ח כי בכל המצות יש פנימיות וחיצוניות וחיצוניות מהשבת הוא שביתה מעשיה גשמיית כמו ששבת ה' מעשות שמים וארץ גשמיים. ופנימית השבת היא הכוונה בתפלת השבת ובת"ת לדבקה בה' אחד כמ"ש שבת לה' אלקיך וזו היא בחי' זכור. ובחי' שמור בפנימיות היא השביתה מדיבורים גשמיים כמו ששבת ה' מיר"ד מאמרות שנבראו בהם שמים וארץ גשמיים כי זה לעומת זה כו': עכ"ל.

אנו מוציאים לאור קטע מתוך הספר 'מנחת עני' לבעל הערוך לנר לפרשת האזינו, בהצעה להתחזק בלימוד הלכות שבת ובשמירת שבת קודש.

לזכות פדיון שבויים של כל החטופים במהרה, ולזכות כל הפצועים לרפואה שלימה וקרובה, ולזכות חיילי ישראל המוסרים נפשם להגן על אחב"י שליט"א בארה"ק, ובתפלה לנצחון גמור והשמדת אויבי ישראל, שתיפול עליהם אימתה ופחד ונזכה לשלום אמיתי ולגאולה שלמה תיכף ומיד ממש.

בשנים שיותר טובות מצינו שמחילת עון העגל היו בשנה שחל ראש השנה בשבת, וכן הקמת המשכן, (דביום ה' יצאו ישראל ממצרים כדרשינן בשבת פרק ט' (דף פז.)) כדכתבו התוספות במרובה דף פ"ב (ע"א ד"ה כדי) עיין שם.

וכן שנה שנכנסו לארץ היה גם כן בשבת, שמשנה מת בשבת ז' אדר, אם כן ראש חדש אדר יום א' והוי ראש השנה בשבת, (ועיין תוס' מנחות דף ל' (ע"א ד"ה מכאן) וכן הרא"ש פרק ערבי פסחים (סימן ג)).

משל: האשה המוכה למליצה טובה?

ויובן זה במשל, שר אחד בעבודת המלך חטא, והמלך קצף עליו עד מאוד וצוה להשופטים לדונו כפי שורת הדין, וילך השר לבקש לו מליצים היותר טובים שיעמדו לו בשעת דינו, אבל המליצים שמטו להם אחד אחד ולא נשאר איש שרצה לקבל עליו המשרה הזאת באמרם כי אין לו התנצלות ואחת דתו להענש, והשר בראותו כי אין איש עומד לו בשעת דחקו ויצר לו מאוד, ויגד לאשתו את כל הדברים האלה, ותנחמהו אשתו ותאמר אליו למה פניך נופלים ומה לך פנות אל

האם ראש השנה שחל בשבת סימן טוב?

אמנם בשנה טובה יש לחקור אם ראש השנה בשבת אם זה סימן טוב, ובזה מצאנו ששנים שרעות ביותר ושנים שטובות ביותר היה ראש השנה בשבת, דשני שנים שנחרב בית המקדש היה ראש השנה בשבת, כמו דאיתא בירושלמי פרק ד' דתענית (ה"ה), יום שחרב בית ראשון ראש חדש אב היה, ואחד בשבת היה, ובית שני נחרב בט' באב גם כן בא' בשבת, ושניהם מוצאי שביעית היו כדאיתא בבבלי (תענית כט.), ולפי זה בבית ראשון ראש חדש אב א', תמוז ו' ז', סיון ה', אייר ג' ד', ניסן ב', אדר ז' א', שבט ו', טבת ד' ה', כסלו ג', מרחשון א' ב', תשרי ז'.

וכן בבית שני שנחרב בט' באב יום א' היה ראש חדש אב ז', ולפי חשבון זה היה ראש השנה ו', אכן זה אי אפשר, כדאמרינן בראש השנה דף כ' (ע"א), דאם כן יום הכפורים חל לאחר השבת, ועל כרחק עשו שני חסרים שיהיה ראש השנה [מאוחר] יום א', ועבור השנה על כרחק לא נוכל לאוקמא דבמוצאי שביעית אין מעברין השנה (סנהדרין יב.).

שבת בת זוגה לישראל מליצה בעדינו

ובזה יתבאר איך ראש השנה שחל בשבת פעמים שהוא לטובתינו ופעמים שהוא סימן לרעה חס ושלום, כי ישראל שחטאו כל השנה בעלות קול השופר ביום הדין מצפים שבתקיעתנו יעורבב השטן וזכות התקיעות יהיו לסניגור.

וכל זה כשחל ראש השנה בחול, אבל כשחל בשבת איך ימצא לנו זכות להצדיקנו ביום הדין, אכן לזה בא השבת שהיא בת זוגה לישראל כמה דאמרו רז"ל בבראשית רבה (י"א ה') להיות סניגור בעדינו לפני מלך מלכי המלכים, והשבת יוצאת ובאה לפני כסא כבודו, כדכתיב ביני ובין בני ישראל אות היא לעולם (שמות לא, יז), ובזכות שישראל משמרים השבת כראוי הקב"ה מוחל עונותיהם, אבל כל זה דוקא כל זמן שישראל מקיימין את השבת, אבל כשאין משמרים את בת זוגם כראוי ואדרבא מחללין את כבודה ברבים (בפרהסיא) איך תעשה השבת סניגור להצדיק משפטינו, הלא תעשה קטיגור.

ועל כן כשרז"ל אסרו לתקוע בשבת הוי כדי להרחיק מחילול שבת משום גזירה שמא יעבירונו ד' אמות ברשות הרבים (עי' ר"ה כ"ט:), אבל מי שמחלל כל השנה את השבת בטלטול הלא אז לא לבד שלא נעשה סניגור לפנינו אלא אחרי שלא איערבב שטן שוב צריכים לדאוג לדברי רבי יצחק כל שנה שאין תוקעין בתחלתה מריעין לה בסופה.

ולכן בפרט בשנים כאלו שראש השנה חל בשבת נתאמץ בתשובה בלי הפסק, כי המופלא ממנו בל נדע ובמכוסה ממנו בל נשאל, ומי יודע אחרית

המליצים, הלא אנכי יוצאת ובאה בחצר בית המלך הפנימית וגם שם לי אוהבת קשורה בנפשי שתעמוד בעת צרתי, השקט ושמע, אנכי אדבר לך אל המלך ואל השופטים, ויהי כן כאשר אמרה, וכשהגיע יום הדין ותעמד האשה למליצה טובה בצד אישה ומשפט השר נחרץ לזכותו.

ואך ימים מועטים עברו והנה גם שר אחר בעבודת המלך חטא כחטא שר הראשון וגם אותו צוה המלך להתיצב לפני השופטים שיעבור עליו המשפט, ויאמרו לו אוהביו לך נא ובקש לך איש שימליץ בעדך לפני השופטים, והשר בזכרו כי זה זמן קצר אשר גם חבירו צדק בדין צחק להם והשיב הלא גם לאשתי מכירים רבים בחצר בית המלך, גם היא תדבר טוב עלי אל המלך והשופטים וגם אני אצא נקי, אמנם השר האחרון הזה היה איש זעף וקצף ולא שמר כראוי אהבת וכבוד אשתו ובחמתו קם והכה אותה מכות אכזריות עד אשר נשארו סימני אכזריותו בחוץ לעין כל, ובכל זאת האשה הלכה עמו אל הבית דין להמליץ בעדו לפני המלך, אכן אך פתחה פיה לדבר והמלך בראותו צרבת המכה על פניה שאלה מה זה ועל מה זה, ותתחלחל האשה וענתה כך וכך כדי לבקש אמתלה לאישה, ולא הצליח בידה, ויען אחד מן העומדים שם ויאמר הלא הם הסימנים ממכות אישה האכזרי, ויתמה המלך מאד וידבר אל האשה לאיש אשר אלה לו נעשית סניגור, הלא רק לקטיגור תוכל להגיש לפנינו, ומשפט השופטים יצא להרשיע את השר ולהענישו.

דבחסד הקב"ה עושהו בריאה חדשה, דעל פי הדין נפש החוטאת היא תמות (עי' יל"ש תהלים רמז תש"ב), דעל כן לא מועיל תשובה להנצל מדין בית דין של מטה דמלקות ומיתה.

שמירת שבת בכל ענייניו: מעין חיי עולם הבא

אכן איך אפשר להתחדש בריה אחרת, יש לומר, דאמרו רז"ל (שבת נז:): דשבת הוא מעין עולם הבא, והוא כנגד אלף השביעי, ולכן צריך לשבות אפילו מהרהור וכל מחשבתו לא תהיה רק בתורה ובמצות, וגם אכילה ושתייה לא יהיו לתענוג העולם הזה רק לתענוג של מצוה, ועל ידי זה הוא חי אחר ימי המעשה חיי העולם הבא ונחשב לו כאלו הלך מהעולם הזה ושב לעולם הבא, וכשיבואו ימי המעשה אז הוא מן הדין בריה חדשה.

וזהו פירוש כל השומר שבת 'כהלכתו' דייקא, פירוש בכל ענייניו, שיהיה מעין העולם הבא, שעל ידי זה נתחלף ונשתנה כל כך שמוחלין לו.

והנה אדם כבר ידע ענין התשובה, שהוא אחד משבעה דברים שנבראו קודם בריאת העולם (פסחים נד:), אבל חשב שאי אפשר לעשות תשובה רק אחר ששב לעולם הבא אז נברא בריאה חדשה ועל ידי זה יש תיקון לנשמתו, אבל כששמע מקין שכבר בעולם הזה נתקבל תשובתו אז חשב שאפשר שהיה זה על ידי שביתת שבת שנחשב כעולם הבא, לכן זימר מזמור שיר ליום השבת.

ועל כן לא יקל האדם גם באיסור שבת הנראה בעיניו להיתר, ובפרט באיסורים החמורים, כדי שיקיים שבת שלמה בכל ענייניה מעין העולם הבא, ויתחדש כנשר נעוריו לטהרו מכל עונותיו.

השנה אם טוב ואם רע הוא, וכבר אמרינן בראש השנה דף ט"ז (ע"ב) כל שנה שאין תוקעין לה בתחלתה מריעין לה בסופה.

...וגם האנשים יש להוכיח ובפרט בטלטול שבת בדרשת רבי יצחק שאמרנו למעלה כל שנה שלא תוקעין לה בתחלתה מריעין לה בסופה, והנה התוס' (ד"ה שאין) כתבו בשם בה"ג, לאו דמיקלע בשבתא אלא דמתיליד אונסא, עכ"ל. אבל בודאי דזה לא מיירי רק במי ששומר שבת בכל אופניו, ובפרט בטלטול, דלמי שלא שומר איסור הוצאה הלא עברו גם לא חל טעם הגזירה, ואם כן הוי סתירה, וצריך לירא שאחרי שלא תוקעין לו בתחילת השנה מריעין לו בסופו, וגם על זה נאמר למה אירא בימי רע עון עקבי יסובני.

כחה של תשובה

ואיתא במדרש (שבארנו באופן אחר בפרשת וילך), יצא קין שמח, אמר לו אדם הראשון מה נעשה בדיןך, אמר לו עשיתי תשובה ונתפשרתי, התחיל אדם הראשון לטפח על פניו, אמר כך היא כחה של תשובה ולא הייתי יודע, מיד עמד לזמר מזמור שיר ליום השבת. וי"ל איך שייך מזמור שיר ליום השבת לכאן, ועוד מה לשון כך היא 'כחה' של תשובה' דמשמע דידע כבר ענין התשובה אבל לא ידע מדת כחה.

ויש לומר, דאמרינן בפרק כל כתבי (שבת קיח:), כל המשמר שבת כהלכתה אפילו עובד עבודה זרה כדור אנוש מוחלין לו, שנאמר אשרי אנוש יעשה זאת שומר שבת מחללו (ישעיה נו, ב), ומזה נראה שכר שבת הגדול כל כך, דהנה ענין תשובה הוא